

SOSYAL POLİTİKALAR İÇİNDE SOSYAL HEKİMLİK

Prof. Dr. A. Gürhan Fişek

Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi

Öğretim Üyesi ve

Fişek Enstitüsü Çalışan Çocuklar Bilim ve Eylem
Merkezi Vakfı Genel Yönetmeni

<http://www.fisek.org>

Sağlığın Tanımı

*Sağlık,
bedensel,
ruhsal ve sosyal
yönden iyilik
halidir.*

**SAĞLIK ALANINI
BİR BUZDAĞINA
BENZETEBİLİRİZ.**

Su yüzünde kalanlar :

Hastalar

Çok hastalar

En ağır hastalar

**Su yüzeyinin altında
kalan buzdağının bölümleri:**

**Sağlam sanılan
HERKES**

HERKESE SAĞLIK

Sözü kulağa hoş geliyor:

Herkese Sağlık.

Ama bu nasıl olacak?

**Bunu bize sağlayacak
politikalar mozayağına
SOSYAL HEKİMLİK
diyoruz.**

Prof.Dr.Nusret H.Fişek'in

veda mesajı :

SOSYAL HEKİMLİĞİ SAVUNUNUZ.

Sosyal hekimlik, öyle bir yaklaşımdırki;

- ▣ Toplumunu oluşturan herkesin,**
- ▣ Bedence, ruhça ve sosyal yönden
tam iyilik halinde olması için**
- ▣ Kişiye ve**
- ▣ Sosyal, biyolojik ve fizik
çevreye yönelik önlemlerin**
- ▣ Tümelci bir yaklaşımla**
- ▣ Planlanması ve uygulanmasını
kapsar.**

HEDEF

**Daha iyi bir
yaşama ulaşmak..**

Sosyal hekimlik

birbirine kořut giden

kulvarlardan oluşur.

Sosyal hekimlik kulvarlarını şu şekilde sıralayabiliriz :

- ▣ Sağlıkta insangücü**
- ▣ Sağlıkta örgütlenme**
- ▣ Sağlıkta finansman**
- ▣ Sağlıkta yönetim**
- ▣ Sağlıkta kalite**
- ▣ Sağlıkta enformasyon**

Sosyal hekimlik kulvarları (devam) :

- ▣ İlk ve acil yardım**
- ▣ İlaç sanayii ve politikaları**
- ▣ Ağız ve diş sağlığı**
- ▣ Çevre**
- ▣ Psikolojik destek ve ruh sağlığı**
- ▣ Eğitim**

Sosyal hekimlik kulvarlarını (devam) :

- ▣ Sosyal kalkınma**
- ▣ Nüfus ve göç**
- ▣ Tarım, orman ve hayvancılık**
- ▣ Su ve gıda güvenliği**
- ▣ Yerel yönetim**
- ▣ Toplumsal dayanışmanın
güçlendirilmesi ve katılım**

*Sağlık,
bedensel,
ruhsal ve sosyal
yönden iyilik
halidir.*

**Günümüzün
en büyük
sosyal hastalığı nedir ?**

Yoksulluk

Lord Beveridge

**çağının en önemli 5 sosyal felaketini
şöyle sıralamıştır (1942):**

- ▣ Yoksulluk**
- ▣ Hastalık**
- ▣ Bilgisizlik**
- ▣ Sefalet**
- ▣ Tembellik**

Bugün deęişen ne?

**Birleşmiş Milletler
Kalkınma Programı'na göre,
YOKSULLUK
üç gereksinmeye
erişmede yoksunluktur:**

- ▣ Gelir**
- ▣ Sağlık**
- ▣ Eğitim.**

**Birleşmiş Milletler
Kalkınma Programı'na göre,
“insani gelişme ölçütü” :**

- ▣ Doğumda yaşam beklentisi**
- ▣ Yetişkin okur yazarlığı**
- ▣ Birleşik okullulaşma oranı**
- ▣ Satın alma gücü paritesi.**

Birleşmiş Milletler

Kalkınma Programı'na göre,

“Toplumsal Cinsiyete Bağlı Gelişme Ölçütü” :

- ▣ Yaşam beklentisinde erkek kadın farkı**
- ▣ Eğitim düzeyinde erkek kadın farkı**
- ▣ Gelir değerlerinde erkek kadın farkı.**

Birleşmiş Milletler

Kalkınma Programı'na göre,

“Toplumsal Cinsiyet Yetki Ölçüsü ” :

- ▣ Parlamentoda temsil**
- ▣ Yönetimde ve mesleklerinde konumları**
- ▣ Kazanılan gelirden payı**

Birleşmiş Milletler
Kalkınma Programı'na göre,
“İnsani Yoksulluk Ölçütü”

- ▣ Güvenli su kaynaklarına ulaşamayan nüfus**
- ▣ Sağlık hizmetlerine ulaşamayan nüfus**
- ▣ Düşük ağırlıklı çocuk (5 yaş öncesi)**

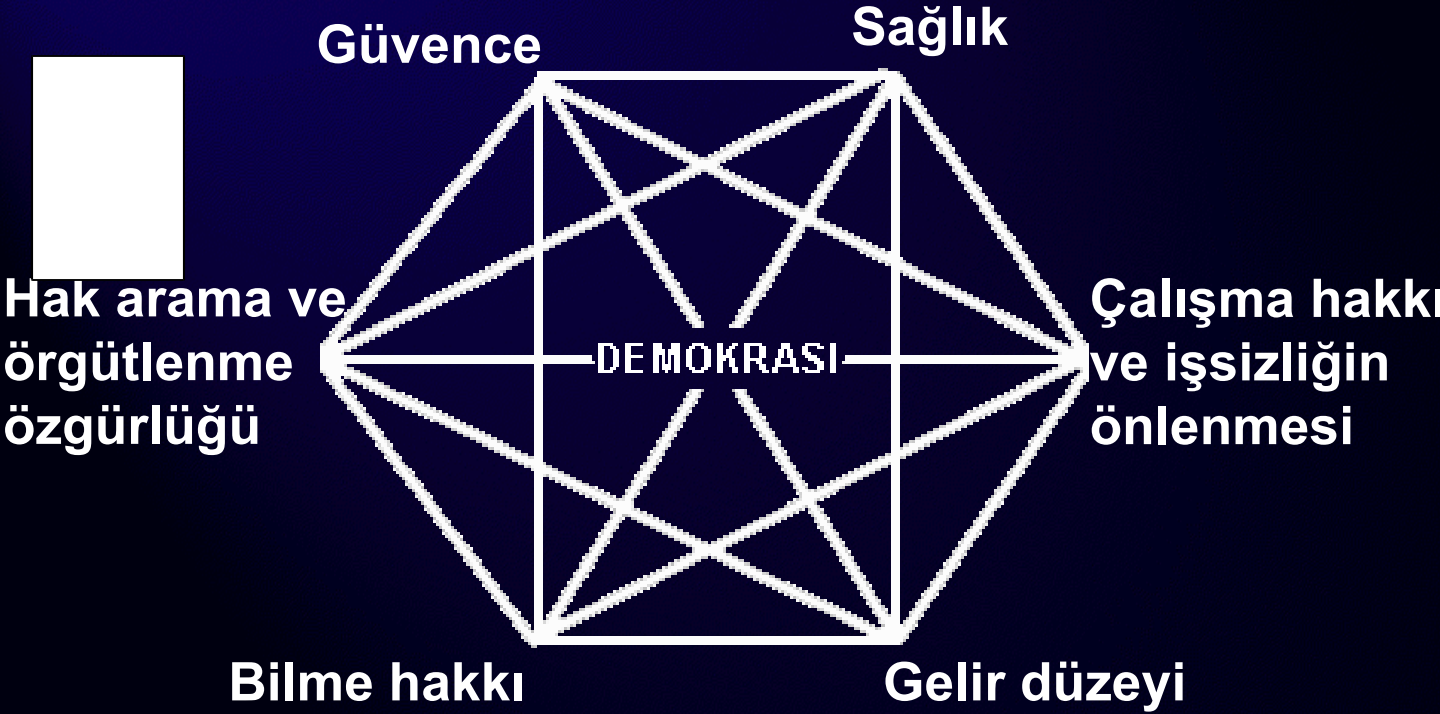
**A.Gürhan Fişek'e
göre,**

YOKSUNLUKLAR

**insana verilen değerin
bir göstergesidir:**

İnsana verilen değerin bileşik göstergesi

**Bu sosyal hastalıkların,
bir çok kişinin
ortak sorunu olduğunu
görmekteyiz.**

**Ortak sosyal sorunları
olan kişilerin
oluşturdukları gruplara da
sosyal risk grupları
diyoruz.**

**Risk grupları,
sosyal politikaların
belkemiğini oluşturur.**

Risk gruplarını saymaya başlayalım :

▣ Demografik özellikler açısından

1. Çocuklar

2. Gençler

3. Yaşlılar vs.

▣ Cinsiyet özelliklerine göre

1. Kadınlar

2. Erkekler

3. Cinsel tercihleri farklı olanlar

Risk grupları sayımı (devam) :

▣ Doğal felaketler açısından

- 1. Tayfun, sel**
- 2. Deprem, yanardağ**
- 3. İklim vb.**

▣ Sağlık özelliklerine göre

- 1. Engelliler (ortopedik, işitsel, görsel, mental)**
- 2. Kronik hastalığı olanlar**
- 3. Ölümcül hastalığı olanlar vb**

Risk grupları sayımı (devam) :

⌚ Toplumsal çatışmalar açısından

1. Ayrımcılık 2. Göçmenlik

3. Savaş

⌚ İstihdam durumu açısından

1. Çalışanlar 2. İşsizler

3. İş aramayanlar 4. Emekliler

5. Öğrenciler

⌚ İstihdam biçimi ve sektörler göre

1. Kayıt dışı 2. Atipik çalışanlar

⌚ İstihdam biçimi ve sektörler göre

1. Maden 2. İnşaat 3. Tarım

**Amaç riskin azaltılması,
olabilirse ortadan kaldırılması;
bu sağlanamaz ve risk gerçekleşirse,
bundan etkilenenlerin,
yaşamlarını kolaylaştırmak,
sorunlarını hafifletmeye
çalışmaktır.**

**Sosyal politika,
bu hedefe ulaşırken,
kullanacağımız**

- ▣ Araçları,**
- ▣ Yöntemleri,**
- ▣ Strateji ve**
- ▣ Planları**

bize verir.

**Dünyada
bir çok risk ve bir çok sorun
olduğuna göre,
sosyal politikayı da,
bir politikalar mozayığı
olarak
görebiliriz.**

**Bu,
sosyal politikalar ile
sosyal hekimlik politikalarının
neden içiçe olduğunu,
birarada yürüdüğünü
ayrılmazlığını da
gösterir.**

**İlginiz için
teşekkürler.**